

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
98-420 Sokolniki
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 3
NIP 9970062928, tel. 62 784 61 90

GMINA
SOKOLNIKI

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI W 2023 ROKU
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY SOKOLNIKI NA LATA 2021-2023**

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
SOKOLNIKI

Opracowała: Ewa Szandała – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sokolnikach

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sokolniki na lata 2021-2023 został przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/182/2020 Rady Gminy Sokolniki z dnia 30 grudnia 2020 r.

Monitorowaniem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sokolniki na lata 2021-2023 oraz czuwaniem nad prawidłowym wykonywaniem zadań zajmuje się Koordynator – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach. Zgodnie z zapisami Programu, Koordynator raz w roku składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu i działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przemoc domowa jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny i jej członków.

Opracowanie i realizacja Gminnego Programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc, zwiększenie dostępności i skuteczności programów profilaktycznych, profesjonalnej edukacji osób działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą, dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem, propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych, związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, motywowanie społeczności lokalnych, mass mediów, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy.

Przeciwdziałanie przemocy domowej – ważne zmiany w 2023 r

Z dniem 22 czerwca 2023 r. weszła w życie nowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zastępująca dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zmiany w przepisach zostały wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) – poniżej opisano najważniejsze zmiany w przepisach.

Nazwa ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zmieniona na ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej pokazuje kierunek tych zmian. Ustawodawca przede wszystkim chciał uniknąć stygmatyzowania rodzin, żeby nie wskazywać, że tylko tam dochodzi do aktów przemocy. Przemoc domowa została na nowo zdefiniowana oraz wskazano wprost dwie nowe formy w postaci przemocy ekonomicznej oraz tzw. cyberprzemocy.

Przemocą domową jest jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej – przemoc ekonomiczna,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.

Rozszerzono krąg osób określonych jako osoby doznające przemocy domowej. Przede wszystkim ustawodawca wskazał, że taką osobą może być:

- małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek, oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni wobec którego jest stosowana przemoc domowa,
- małoletni będący świadkiem przemocy domowej stosowanej wobec osób wskazanych w powyższych punktach.

Nowela rozszerza zatem krąg osób objętych ochroną na niezamieszkujących razem byłych partnerów oraz dzieci będące świadkami przemocy domowej.

Zastąpiono również definicje „członka rodziny” poprzez wprowadzenie definicji „osoby doznającej przemocy domowej” oraz „osoby stosującej przemoc domową”. Wskazano, że sprawcą przemocy może być osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 par. 11 Kodeksu karnego, ale też inna osoba

spokrewniona lub niespokrewniona pozostająca w faktycznym związku, niezależnie od faktu wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także były małżonek, były partner lub inny członek rodziny, niezależnie od faktu wspólnego zamieszkiwania. Po nowelizacji ustawy zespołowi interdyscyplinarnemu przypisano zadania o charakterze strategicznym przez które będzie kształtowana lokalna polityka przeciwdziałania przemocy domowej, natomiast do zadań grup diagnostyczno-pomocowych będzie należało rozpatrywanie spraw indywidualnych. To niektóre ze zmian w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej, które 22 czerwca 2023 r. weszły w życie.

Adresatami Gminnego Programu są:

- ofiary i sprawcy przemocy,
- rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci,
- rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy,
- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologdy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy sądu, policjanci, wychowawcy, kuratorzy, terapeuci, socjoterapeuci, pracownicy służby zdrowia, pełnomocnik Wójta, GKRPA),
- przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi),
- społeczeństwo.

Realizatorami Gminnego Programu są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Sokolniki,
- placówki oświatowe,
- Służba zdrowia,
- Sąd Rejonowy w Wieluniu.

Na terenie powiatu wieruszowskiego osoby doświadczające problemu przemocy mogą korzystać ze wsparcia następujących instytucji:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie,
- Punkt Interwencji Kryzysowej w Wieruszowie,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem.

Na terenie województwa łódzkiego osoby doświadczające problemu przemocy mogą korzystać ze wsparcia:

- Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”,
- Policyjnego Telefonu Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Systematyczna ewaluacja Programu stanowi podstawę do jego doskonalenia, a co za tym idzie wprowadzenia ewentualnych korekt, nowych rozwiązań wynikających z dynamiki zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz doświadczeń podmiotów realizujących Program.

Cel główny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sokolniki na lata 2021-2023 jest *„zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie poprzez udzielanie pomocy osobom nim dotkniętym oraz oddziaływanie na osoby stosujące przemoc”*.

Cel główny był realizowany poprzez cele szczegółowe w obszarach:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez:

- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie,
- poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej
- prowadzenie lokalnych kampanii społecznych poświęconych przemocy domowej
- podejmowanie współpracy zewnętrznej w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych z zakresu agresji i przemocy.

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:

- działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- działalność i rozwijanie oferty funkcjonującego w gminie Punktu Konsultacyjnego,
- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:

- rozpowszechnianie w gminie baz danych oraz informatorów na temat podmiotów realizujących ofertę dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- stosowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji z Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie,
- motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i terapii.

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- zapewnienie osobom pracującym bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc wsparcia w formie szkoleń.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach na bieżąco prowadzą rozeznanie w rodzinach znajdujących się pod ich opieką. Działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie odbywały się w formie pomocy finansowej, rzeczowej i poradnictwa specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu zapobiegania zjawisku przemocy realizowane były w 2023 r. poniżej przedstawione działania profilaktyczne.

- 28 sierpnia 2023 r., na boisku sportowym w Walichnowach odbył się Piknik profilaktyczno-edukacyjny „Bezpieczna Gmina Sokolniki przykładem dla innych”

Podczas pikniku odbyły się spotkania z służbami mundurowymi, ratownictwa medycznego oraz pokazy sprzętu. Na miejscu obecni byli także przedstawiciele: 15 Brygady Wsparcia Dowodzenia w Sieradzu, Zakładu Karnego w Sieradzu, KPP w Wieruszowie, OSP w Walichnowach, Zespół Ratownictwa Medycznego Wieruszów. Na zaproszenie organizatora Koła Gospodyń Wiejskich w Walichnowach odpowiedział swoją obecnością Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach. Podczas pikniku przeprowadzony został warsztat plastyczny dla dzieci „ Stop przemocy” rozdysponowano materiały informacyjne dotyczące form pomocy na terenie gminy w przypadku wystąpienia problemu przemocy.

- W celu zwiększenia wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej stosowanej wobec seniorów w dniu 6 września 2023 r Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach zorganizował dla uczestników Związku Emerytów i Rencistów koło w Sokolnikach spotkanie profilaktyczno-integracyjne na obiekcie rekreacyjnym Okoń w miejscowości Gumnisko.

Podczas spotkania przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego Ewa Szandała omówiła osobom starszym zagadnienia związane ze zjawiskiem przemocy domowej oraz wskazała formy pomocy i kontaktu w gminie Sokolniki w razie wystąpienia tego niebezpiecznego zjawiska. Pracownik socjalny biorący udział w spotkaniu rozdysponował wśród uczestników materiały informacyjne.

Aby spotkanie przebiegało w przyjemnej atmosferze nie zabrakło ogniska i elementów biesiadnych.

- Każdego roku dnia 2 października obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Bez Przemocy. Z tego tytułu w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokolnikach, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 3, w dniu 31 października 2023 r. w godzinach od 13.00 do 15.00 dyżurowali specjaliści w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej: pracownicy socjalni oraz współorganizatorzy dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie. W przypadku potrzeby będzie istniała możliwość konsultacji z przedstawicielem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Sokolniki oraz kuratorem sądowym i psychologiem.

Organizowany przez Ośrodek „Dzień Bez Przemocy” adresowany jest do osób doznających przemocy i do osób będących jej świadkami. Spotkanie ze specjalistami może stać się okazją do zgłoszenia problemu, jego analizy i otrzymania wsparcia. Należy pamiętać, że najgorsze, co można zrobić, to pozostać biernym i obojętnym na krzywdę innych.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi m.in. przedstawiciele pomocy społecznej, policji, sądu, służby zdrowia, oświaty, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych podmiotów i organizacji, został powołany Zarządzeniem Nr 0050.14.2021 Wójta Gminy Sokolniki z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Sokolnikach zmienionego Zarządzeniem Nr 0050.64.2023 Wójta Gminy Sokolniki z dnia 10 listopada 2023 r. . Zgodnie z Zarządzeniem w ZI jest 6 instytucji, w tym 19-u członków.

W 2023 r. odbyły się 13 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2023 r. Zespół pracował nad 9-ma sprawami procedur „Niebieskie Karty”, zajmowano się sprawami związanymi z przemocą w rodzinie – głównie psychiczną, fizyczną i ekonomiczną.

Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w latach 2021-2023

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin	3 (11 osób w rodzinach)	2 (7 osób w rodzinach)	7 (29 osób w rodzinach)

Liczba rodzin, w których poszczególne instytucje wszczęły procedurę „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Instytucja wszczynająca	2021	2022	2023
GOPS	2	-	4
GKRPA	–	–	–

Policja	1	2	3
Oświata	–	–	1
Ochrona zdrowia	–	–	1

Finansowanie

W 2023 r. na realizację działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wydatkowano ze środków własnych kwotę 3.100,00 zł tytułem zmian i szkoleń.

Podsumowanie, uwagi, rekomendacje

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Sokolniki, wzorem lat ubiegłych, były realizowane na wszystkich niezbędnych poziomach.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Poz. 1870), wdrażano procedury i standardy działania Zespołu. Osobom stosującym przemoc w rodzinie proponowano możliwość uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Wieruszowie.

Podejmowane były liczne działania profilaktyczno-edukacyjne oraz szkoleniowe, skierowane bezpośrednio do mieszkańców, jak i do specjalistów udzielających pomocy i wsparcia mieszkańcom gminy Sokolniki w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie czy przerwania przemocy. W dniu 12 grudnia 2023 r. odbyło się szkolenie dla członków Zespołu; przeszkolono 18 osób w zakresie najnowszych zmian w obszarze przemocy domowej.

Instytucje i podmioty starały się maksymalnie wspierać osoby i rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych.

Świadomość zarówno osób doznających przemocy, jak i osób stosujących przemoc, że mogą zwrócić się po pomoc i ją uzyskać jest niezwykle ważnym czynnikiem przeciwdziałania przemocy domowej. Wspólne działania mają większą szansę powodzenia.

Wnioski na dalsze lata realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Sokolniki na lata 2024-2026;
2. Kontynuacja diagnozowania zjawiska przemocy domowej w Gminie Sokolniki;
3. Podnoszenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej;
4. Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny;
5. Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia;
6. Utrzymanie współpracy różnych instytucji w celu ograniczenia skutków występowania przemocy;
7. Zwiększanie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Sokolnikach

mgr Ewa Szandala